

Carl-Johan Bernelid

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Fastställande av behovsutredning för 2022–2024

Ärendet

Ärendet avser fastställande av behovsutredning för 2022–2024. Enligt miljöbalken ska det finnas en flerårig behovsutredning fastställd av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Behovsutredningen ska åskådliggöra det sammanvägda behovet av tillsyn och omfatta samtliga av nämndens åtaganden inom tillsynsområdet. För kommande år ska nämnden fastställa och, om behov finns, vidta prioriteringar av verksamheten enligt en tillsynsplan för miljöbalken respektive en kontrollplan för livsmedelskontrollen.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämndens fastställer behovsutredning för 2022 - 2024 samt förslag till fördelning av resurser, i enlighet med tjänsteutlåtande och bilaga till tjänsteutlåtande daterat 2021-11-23.

Bakgrund

Enligt miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska det hos den operativa tillsynsmyndigheten finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Utredningen ska avse minst en treårsperiod och den ska ses över årligen eller efter behov. Ett register ska också föras över de verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska besluta om behovsutredning.

I livsmedelslagen anges att kontrollmyndigheten ska ha den kompetens och de resurser som krävs för att utföra kontroll så att lagstiftningen efterlevs inom alla led i livsmedelsproduktionen. Kontrollen ska vara utformad för att säkerställa likriktning och kvalitet. För att klara kraven i lagstiftningen är det viktigt att den operativa kontrollmyndigheten beskriver behovet av offentlig kontroll inom livsmedelskedjan. Kraven på kontrollen finns bland annat i Europaparlamentets och Rådets förordning nr 882/2004.

Nytt för i år är Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken som Naturvårdsverket tillsammans med de centrala tillsynsvägledande verken tagit fram (Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten, Energimyndigheten, Socialstyrelsen och Svenska kraftnät). Den nationella strategin för miljöbalkstillsynen är vårt gemensamma verktyg för att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn. Tillsynen är ett viktigt styrmedel för att säkerställa syftet med miljöbalken

Carl-Johan Bernelid

och därmed främja en hållbar utveckling utifrån miljömålen. Det finns sex fokusområden. Den nationella strategin för miljöbalktillsynen är ett verktyg för den som leder, planerar och följer upp tillsynen. Förutsättningarna för i vilken omfattning de utpekade tillsynsaktiviteterna kan genomföras ser olika ut mellan olika tillsynsmyndigheter. Men strategin ger stöd för hur prioriteringar kan göras och hur aktiviteter kan arbetas in i myndighetens tillsynsplanering. Fokusområdena är Avfall, Företnade områden, Hälsoskydd, Miljöfarlig verksamhet, Naturtillsyn och Vattenverksamhet. Inom varje fokusområde finns det sedan förslag på tillsynsaktiviteter allt från inventering till fysiska kontroller, allt beroende på vilket fokusområde. Formellt behöver myndigheten inte göra de föreslagna aktiviteterna men måste i sin tillsynsplan förhålla sig till dem och motivera varför man inte anser sig behöva göra dem. Likaså kommer Naturvårdsverket i sina årliga inrapporteringar fråga vad nämnden har gjort och myndigheten ska ha synnerliga skäl för att inte följa strategin.

I årets behovsutredning har de aktiviteter som berör Danderyd tagits med och tid har uppskattats.

Det övergripande syftet med en behovsutredning är att åskådliggöra det sammanvägda behovet av tillsyn för att klara uppdraget enligt både europeiska och svenska rättsregler och främja en hållbar utveckling. Kontoret redogör för det sammanlagda behovet av resurser, det vill säga behovet av resurser för såväl operativ tillsyn, förebyggande information, prövning och administrativt arbete. Behovsutredningen omfattar samtliga av nämndens åtaganden inom tillsynsområdet, både tillsyn och icke tillsyn.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets utredning

Antal ordinarie tjänster på miljöavdelningen är nio, inklusive miljöchefen. Miljöchefens tillgängliga tid för tillsynen bedöms vara 50 procent. Inom miljöavdelningen finns två tjänster för livsmedelskontrollen och sex tjänster för tillsyn inom miljöbalkens och angränsande områden samt medverkan i stadsbyggnadsprocessen. Miljöavdelningen använder sig av SKR:s modell för beräkning av planeringsbar tid per handläggare. Varje handläggare har ca 1400 timmar ”planeringsbar tid” det vill säga tid till planerad och händelsestyrd tillsyn samt medverkan i planprocessen, miljöövervakning och övergripande administrativa arbetsuppgifter.

Bedömning av resurser

Inom livsmedelslagens område visar utredningen att miljö- och hälsoskyddsnämnden åren framöver har tillräckliga resurser för att bedriva den kontroll som ligger inom nämndens ansvarsområde, förutsatt att lagstiftning, typ och antal objekt fortsätter vara liknande dagens situation. För den fasta avgiftsfinansierade delen är behovet 1378 timmar ca 1,0 årsarbetskrafter. Den händelsestyrda tillsynen är svårare att bedöma men om man ser tillbaka på

Carl-Johan Bernelid

tidigare år ligger den runt 500 till 600 timmar per år beroende på vilka projekt som man avser att vara med i. Nästa år, efter prioriteringar, är den händelsestyrda tillsynen beräknad till 478 timmar. Anledningen är att kontoret måste ta fram en ny livsmedelstaxa och riskklassa samtliga tillsynsobjekt med den nya riskklassning som Livsmedelsverket har tagit fram, detta måste göras färdigt under 2022 och 2023 då den nya livsmedelstaxan och nya riskklassningen träder ikraft 1 januari 2024. Vi tror att det tyngsta arbetet blir 2022 men det kommer troligen att finnas arbete att göra under 2023 och i behovsutredningen har höjd tagits för detta. Detta arbete kan inte lämnas till annan än livsmedelsinspektörerna då det krävs exklusiv kunskap och erfarenhet inom livsmedelsområdet, om objekts specifika karaktär och verksamhet, mm. För 2022 uppskattas enbart taxearbetet ta minst 400 timmar och riskklassningen minst 200 timmar. Sammantaget behövs det en extra resurs för att exempelvis avlasta tillsynskontroller och dylikt inom livsmedelskontrollen 2022.

Inom miljöbalkens område visar behovsutredningen att miljö- och hälsoskyddsnämnden för år 2022 och framöver inte har balans på resurser och planerad tid. Fortfarande tar de övergripande arbetsuppgifterna mycket tillsynstid men den har reducerats med ca 500 timmar jmf 2020 och 2021.

För 2022 beräknas resurser och behovet av tid inte vara i balans då även omprioriterad tillsyn från 2021 lagts 2022, ny nationell strategi för all miljöbalkstillsyn har tillkommit och ska prioritera tillsynen från och med 2022. Nämndens resurser för 2022 är 11 740 timmar (8,3 årsarbetskrafter). Kontoret har gjort en prioritering och resurs och behov är i balans.

I tabellen nedan sammanfattas detta i *I balans prio 2022*.

Behov/Resurser 2022	Behov 2022 (tim)	I balans prio 2022	Behov 2023 (tim)	Behov 2024 (tim)
Livsmedelskontroll	1856	1800	2076	1888*
Miljöbalkstillsyn	5500	5140	5446**	5107**
Övergripande - ej tillsyn	4880	4800	4800	4370
Behov (timmar)	12 237	11 740	12 322	11 365
Resurser enl. budget (timmar)	11 740	11 740	11 740	11 740
Differens behov/tillgängliga resurser (timmar)	- 497	0	- 582	+ 375
Behov (årsarbetskrafter)	8,7	8,3	8,7	8,0

* I och med en ny riskklassningsmodell mycket osäker uppskattning av behovet

** Från och med 2022 finns det en nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken som kommer att

Carl-Johan Bernelid

påverka prioriteringarna framöver, de framtida behoven kan därför bli andra vilket kan påverka behovet.

Förutsättningarna kan snabbt förändras med personalomsättning, ny pandemi eller nya tillkommande arbetsområden som påverkar behovet.

Fördelning av resurser för verksamhetsåret 2022

De resurser som finns ska fördelas och kontoret föreslår följande fördelning av tillgängliga resurser till respektive verksamhetsområde:

	Åak	Tim
Livsmedelskontrollen:	1,3	1800
Miljöbalktillsynen, mm:	3,9	5140
Övergripande arbetsuppgifter:	3,5	4800

Ytterligare styrning av miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn görs för livsmedelskontrollen i nämndens Kontrollplan för 2022 och för miljöbalktillsynen med mera i nämndens Tillsynsplan för 2022.

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektörCarl Johan Bernelid
Miljöchef